

Ei kurshelg i mai

tekst: Ole A Johansen
foto: Magne Ronny Skålnes

Helgen 4. - 5. mai var det nytt kurs i natural horsemanship Sandnes.

To utrolig vakre moidager, med varmt fint vær, ga kurset en ekstra fin ramme og både to- og firbeinte koste seg, - håper vi.

Knapt 20 deltakere var samlet hjemme hos oss på Bærheim denne helgen. Vi hadde fine hester å jobbe med denne helgen. Denne gangen skal vi referere litt fra hvordan vi løste problemene til X-traveren Talisman og en Irish Hunter med navn Ladyfield Lysander, Sandy i det daglige.

Talisman hadde for vane å tilby rytteren en bukketur hver gang hun ba om galopp. Dukken "Gunnar" påtok seg villig oppgaven som hjelpetrener. Denne rytteren ga blanke i hvilken gangart Talisman valgte og satt like avslappet, noen ganger alt for avslappet kunne vi se, uansett hva Talisman fant på av sprell.

Sandy's problem var at han ikke likte hestehengere. Nesten ikke i det hele tatt. Vi skriver om han som en oppfølging av våre lastetips" fra Equus nr. 2 i år.

Talisman hadde flere mindre problemer i tillegg til de problemene han skapte for eierne når de skulle ri han. Vi jobbet derfor hesten rundpaddock først. Det gjør jeg nesten uansett hva slags problem en hest har, eller eieren med hesten. Første betingelse når du skal lære en hest noe nytt, eller lære den av med noe den allerede har lært - er at hest og trener er synkronisert, snakker samme språk og stoler på hverandre. Arbeidet i rundpaddocken kan i slike tilfeller godt sees på som en måte å bli kjent med hverandre på. Dessuten er dette også en fin anledning til å se om hesten har andre "skjulte" problemer.

Talisman

Vi gjorde oss ferdig med "bli kjent-treningen" på lørdag. Søndag morgen var dukken Gunnar klar.

Før vi satte Gunnar i salen mosjonerte vi Talisman litt i rundpaddocken for å se om alt var OK ellers.

Men Talismann var på en måte forvandlet.

Talisman var en ny hest

Men Talisman var forvandlet fra i går. Rolig og avslappet sto han der under oppselingen. Treningen på lørdag hadde vært veldig effektiv. Likevel lot jeg Talisman løpe litt først i et longertau, bare for sikkerhets skyld. Men alt gikk greit. Etter noen få runder rundt i tauet ville Talisman bare skritte. Jeg slapp han derfor løs i rundingen. Men Talisman oppførte seg eksemplarisk. Både i trav og i galopp oppførte han seg fint og var rolig og behagelig. Hadde vi ventet et show så ble vi skuffet.

Talisman, overraskende rolig og avslappet!

Men Talisman oppførte seg rolig enten det var med Gunnar eller med Inger i salen.

Kontroll med taugrime

Måten å kontrollere Talisman på er ved å bøye nakke og hals. Denne kontrollteknikken har jeg omtalt i tidligere nr av Equis. Jeg går derfor ikke inn på det nå.

Jeg bruker aldri hodslag med bitt, men alltid taugrime og et fire meter langt leietau. Inger har begge endene på tauet fast i grimen. Under temming og innriding konsentrerer jeg meg vanligvis om en side om gangen. Da har jeg bare ene enden fast i grimen. Når jeg bytter side slenger jeg tauet over hodet på hesten, også som en del av treningen.

Fortsettelse side 21

Sandy

- og hengeren

I Equis nr 2 tok jeg for meg en del generelle forhold om lasting.

Nå tar vi for oss tilfellet Sandy

Det finnes mange typer lasteproblemer, og det finnes flere typer hester med lasteproblemer. Hesten som ikke vil bevege seg, eller hesten som beveger seg mye. Hesten som ikke vil nærme seg hengeren, og hesten som gjerne går opp på lemmen, men aldri lenger. Hesten som går lett på, men som rygger enda fortere av. Noen hester må bare bruke lang tid uansett. Som jeg poengterte i forrige nr. av Equis så er motivasjon viktig. Noen ganger er det vesentlig å velge rett motivator.

Sandy var en hest med stor uvilje mot å entre inn på hengeren. Jeg valgte derfor først en metode med mye bevegelse for å motivere Sandy. Hengeren ble plassert i åpningen av rundpaddocken og Sandy fikk løpe så mye han ville bort fra hengeren. Jeg satte ekstra press og fart på Sandy hver gang han snudde rompa mot hengeren. Hver gang han var på vei mot hengeren var jeg så rolig jeg kunne. Men så snart han hoppet over lemmen eller passerte hengeren på annen måte, så satte jeg mer press på han. Det tok en del tid før Sandy begynte å forstå hvordan han selv kunne påvirke det som skjedde. Først etter å ha løpt noen runder begynte han å bli litt sliten og da begynte han også tenke på å roe ned. Når det skjer er det viktig at vi ikke lenger presser, men lar hestens søken mot hengeren bli noe positivt.

Bildene er illustrerende for den første fasen. Sandy prøver først å stoppe på venstre side, så midt foran lemmen og så ut på høyre side.

Han har oppdaget at presset forsvinner et øyeblikk hver gang, men forstår enda ikke sammenhengen.

Etter ca 15 minutters jobbing i rundpaddocken begynner ting å skje. Sandy har vært innom hengeren og kikket men forsvunnet kvikt bort igjen. Han er begynt å bli litt sliten, - puster litt tyngre, og skal snart begynne å lete etter andre løsninger på problemet.

Sandy får først tid til å prøve å unnsnippe på sin måte. Når det ikke virker og han attpåtil blir sliten av det, motiveres han til å prøve noe annet. Han prøver å stoppe, rett ved lemmen. Akkurat der vi vil at han skal være. Jeg tar av presset ved at jeg trekker meg litt bort. Han blir stående med en fot på lemmen

Men Sandy er en smarting, tror han selv i alle fall. Han finner ut at han ikke behøver gjøre så mye mer enn bare så vidt prøve å entre hengeren før jeg gir han fri! En liten pause og en hvil og han henter seg inn for noen nye runder rundt i rundingen!

Det går kanskje enda 10 minutter med motivasjonstrening før Sandy begynner å forstå at han selv må yte mer for å få det behageligere. Han begynner så smått å imøtekomme meg. Han får mye ros, og viser litt fremgang, men ikke alt for mye.

Sandy

- en krevende oppgave

Vi jobber Sandy videre og krever hele tiden mer av han når han er i nærheten av hengeren. Han blir hele tiden flinkere til å gå inn, men kommer likevel ut av seg selv og nesten uten å stå rolig inne i det hele tatt.

Etter at vi har lastetrent Sandy i nærmere 1/2 time er han fremdeles ikke villig til å bli stående på hengeren. Jeg bestemmer meg derfor for å gå over til å bruke longertau. Med longertau kan jeg sette mer press på Sandy når han kommer av før jeg har sakt OK. Han får nå heller ikke stå for lenge mellom hver gang jeg ber om framdrift. Nedenfor er første bilde etter at jeg har satt på tau og grime. Sandy protesterer og vifter med halen.

Etter noen få protester entrer han imidlertid inn. Han kommer av igjen, men nå setter jeg umiddelbart press på han og han jumper inn igjen. Men han forsøker seg flere ganger og neglisjerer til slutt også longertauet. Jeg henter en kjørepisk og med den får jeg gitt mer presise stimulanser mot hestens bakpart, i form av kontinuerlige tapp så lenge han prøver å rygge ut. Nå blir presset på Sandy større og hjelper han over i en ny prosess, - å bli stående selv om hans syns det virker skremmende.

Til sist gir Sandy opp alle protester. Han lar seg laste og blir stående uansett hva slags redskap vi benytter til å stimulere med.

Vi lar eieren også prøve seg og det går like fint. Jeg mistenker imidlertid Sandy for kanskje å finne på noe lurt overfor sin eier seinere.

Lastingen avsluttes derfor med et 22 fots tau rundt bommen og jeg står med enden godt utenfor. Nå kan jeg laste bare ved å trekke litt i tauet, og jeg holder igjen om han rygger.

En helt OK og effektiv metode med hester som hele tiden prøver å lure seg unna.

Kirsten: Nå går det fint !

Over: Kirsten konstaterer at Sandy omsider ser positivt på hengeren. Under: Sandy selv - "Jøss, jeg lever og livet er bra."

Hei Ole og Liv

Tusen takk for et kjempekurs dere arrangerte 4. - 5 mai 2002. Det ble en kjempefin helg og et fint møte med andre hesteeiere og hesteinteresserte mennesker. Selv brakte jeg med meg en 7-årig Irish Hunter med navn Ladyfield Lysander, til daglig kalt Sandy. Han er stort sett veldig snill og grei, men hadde begynt å tulle når han skulle på henger, så mitt største ønske var å få orden på det. Sandy ble ganske hardt kjørt angående hengeren på søndagen i "rundpen" med påfølgende resultater som jeg gjerne vil takke dere for.

Onsdag 8.5. (etter kurset) skulle den store ildprøven tas, det å laste Sandy alene på henger. Det viste seg å gå helt supert, han ble ikke gitt en sjanse til å ombestemme seg. Jeg tror ikke selv jeg har vært så bestemt noen gang, så Sandy turde vel ikke annet.

Jeg hadde heller ikke noe problem i etterkant av dette og har nå vært ute flere ganger med Sandy og henger, så mange hjertelig tusen takk for hjelpen og ikke minst forståelsen av det å skulle være hestens leder. Det blir lett litt annerledes når man får slike tanker inn i hodet om at hesten leser og reagerer på kroppsspråket, spesielt når jeg ikke var så klar over omfanget av dette. Nå går ting enda bedre om mulig for Sandy er en kjempegrei kar. Men igjen tusen takk for kjempefint kurs. Mvh Kirsten Haigh, Sola

Grunnen til at Kirsten nå klarer med Sandy er ikke bare laste-treningen under dette kurset. Vesentlig er det at Kirsten har forstått hva det vil si å være en tålmodig, rettferdig, men bestemt leder for sin hest. Tålmodigheten gjelder ikke bare overfor hesten og hans problemer, men det faktum at ting tar tid.

Kirsten og Sandy Foto: Magne Ronny Skålnes

fra side 11

Rodeo-showet

Villingstenen fanges inn

Etter at konkurransen på jernoksen var ferdig fikk jeg en henvendelse om å fange inn hestene. Med et par hundre tilskuere vurderte jeg oppgaven som en fin anledning til å demonstrere en av sidene ved natural horsemanship. Jeg prøvde meg først på hoppa, men hingsten sirklet rundt og dirigerte henne bort hele tiden. Jeg bestemte meg derfor for å ta flokklederen. Etter en halvtime fikk jeg omsider hingsten tillit, og såpass rolig og interessert i meg at det lot seg gjøre å legge på grime.

Hingsten steilet og stakk

I et gjørmehav og i duskregn, i høyskaftede gummistøvler jobbet jeg alt jeg var kar om for å holde den steilende hingsten under kontroll. Nå begynte den verste jobben, å lære hingsten hva det vil si å være fast i en grime. Omsider måtte hingsten gi seg, selvsagt, og han endte i boksen hos en av Canadierne, som yret "So this is what natural horsemanship is about? - I'm impressed!"

Det var det flere som var. Selv var jeg mest svett, våt og gjørmete, og fikk på veien inn for å skifte, knapt med meg at rytteren føk av etter bare 3 sekunder. En fin hingst!